

ENSIMMÄINEN VUOSI RUOTSISSA

Oli kesäkuu, 12 vuotias Porvoolainen Olivia vietti rentoa kesälomaansa vanhempiensa, muorin, vaarin (isovanhemmat) ja veljensä Maxin kanssa heidän lomakodissaan Ystadissa. Äiti oli muutama päivä sitten käynyt Malmön sairaalassa klinikassa jonne hänen oli aikomus syyskuuksi mennä töihin. Klinikassa oli sanottu jos äiti haluaisi oppia jotain olisi hänen oltava pidempään, kuin kuukausi. Hyötyäkseen ajasta äidin olisi oltava vähintään puoli vuotta, mielellään vuosi. Vanhemmat istuivat sohvalla ja keskustelivat asiasta Maxin kanssa, jonka oli määrä asua se aika äidin kanssa Ystadissa. Olivian saadessa kuulla, että hänen pitäisi olla vuoden erossa äidistä, hän kauhistui. Hänestä ajatus oli painajainen, viettää vuosi muorin (isänäidin) ja isin kanssa. Perheen koira asuisi Ystadissa ja, koska pihatalo ei ollut täysin valmis pitäisi vaarin käydä usein Ystadissa. Olivia halusi asua myös vuoden Ruotsissa, vaikkei hän osannut edes kieltä. Isistä se oli loisto ajatus, kielten osaamisesta olisi aina hyötyä. Muori, joka teki Olivian kanssa läksyjä oli ajatusta vastaan. Häntä ja vaaria huolestutti, että Olivia jäisi koulussa jälkeen, koska hän oli kerrannut kakkosluokan ei hänellä ollut varaa jäädä luokalle. Muutamien päivien mietinnän jälkeen aikuiset päättivät Olivian saavan tulla mukaan Ystadin, mutta hänen pitäisi luvata tehdä Suomen koulun tehtävät myös. Sillä lailla pidettäisiin huolta, ettei hän jäisi kielen takia luokalle. Olivia lupasi sen, niin päätös oli tehty.

Elokuussa Olivia heräsi kello seitsemältä muorin ja vaarin välistä. Syötyään aamupalan katsoi hän YLE2 lastenohjelmia. Muumien loputtua viskasi hän vaaleanpunaisen koulureppunsa selkään ja pyöräili kouluun reittiä, jota hän oli viiden vuoden ajan kulkenut päivittäin. Koulunpihassa, rappusten edessä seisoskeli Kristiina Olivian paras kaveri koulusta, Kellon soidessa Kristiina, Olivia ja heidän luokkalaisensa kipusivat neloskerrokseen ja kävelivät käytävän toiseen päähän olevaan 5B luokkaan. Luokan opettaja Erja toivotti kaikki tervetulleiksi, oppilaat kertoivat lomastaan. Ruokalassa Erja kysyi Olivialta: ”Milloin lähdette Ruotsiin?” Olivia ei jostain syystä halunnut kertoa totuutta ja valehteli ettei tiedä tarkasti, vaikka hän olikin pelkästään sen viikon Porvoon keskuskoulussa. Ensimmäisellä kouluviikolla Olivia joutui kertomaan koulukummi lapselleen Vilmalle muuttavansa vuodeksi Ruotsiin, häntä harmitti ettei Vilma tuntunut ymmärtävän asiaa. Oliviasta tuntui kuin Vilma ei välittäisi hänestä enää yhtä paljon, kuin edellisenä vuonna. Muuten kouluviikossa ei ollut mitään erikoista. Perjantaina hän tyhjensi pulpettinsa, osan kamoista Olivia jätti laatikkoonsa ja osan otti mukaan Ystadin. Viikon aikana hän oli kerännyt osoitteita ja sähköpostiosoitteita ystäväkirjaansa, pystyäkseen pitämään yhteyttä kavereihinsa. (Silloin ei vielä ollut älypuhelimia.)

Viimeisen iltapäivän ennen Ystadin muuttoa hän vietti parhaimpien ystäviensä Teresan ja Nikolaksen ja veljensä Maxin kanssa. Ennen leikkien aloittamista Olivian ja Maxin oli kerrottava ystävilleen uutinen, joka vaikutti heidän tulevaan vuoteen. ”Viikonloppuna

lähdemme vuodeksi asumaan Ystadiin”, Olivia sanoi. Ystävyksien pohdiskeltua hetken asiaa, alkoi tavanomaiset touhut. He leikkivät kirkonrottaa, penkistä ja niin edelleen. Viimeiseksi muistoksi jäi kuinka ystävykset olivat kilpailleet kuka pysyy kovimmissa vauhdeissa riippumatossa, leikki loppui riippumaton köysien katkeamiseen. Olivia ja Teresa, jotka olivat olleet kydyissä olivat kuolla naurusta. Se oli hyvin iloinen ja hauska muisto viimeisestä päivästä. Silloin ei kukaan heistä voinut tietää, etteivät ystävykset enää koskaan tulisi asumaan samassa kaupungissa.

Olivia ei tehnyt muutosta mitään isoa asiaa, hänhän palaisi vuoden päästä takaisin samaan luokkaan, asumaan samaan asuntoon ja viettämään joka päivä aikaa ystäviensä kanssa. Ainoa ero olisi, että hän osaisi todella hyvin ruotsia ja hänellä olisi ystäviä Ystadissakin. Olivia ei jännittänyt Ystadin muuttoa, hänhän muutti rakkaaseen lomakotiinsa ja kolmen vuoden aikana kaupunkikin oli tullut tutuksi. Koulukaan ei ollut täysin vieras, pihalla Olivia ja Max olivat leikkineet usein ja tutkineet ikkunoista luokkahuoneita. Olivia haaveili löytävänsä naapurista ystävän.

Ensimmäisenä päivänä tuntui oudolta pyöräillä Edvishemin koulunpihaan oppilaana, eikä mennä leikkimään. Pihassa hän ihmetteli, kuinka oppilaat menevät sisälle, vaikkei kello ollut soinut, Suomen koulussa ei saanut edes viedä reppua sisälle ennen kellon soittoa. Kerta, kun toiset menivät sisälle, päätti Oliviakin viedä reppunsa naulakkoon. Naulakoilla oppilaat kysyivät hänen niemeään ja näyttivät missä hänen naulakko on. Luokassa jokainen vei tekemänsä omenan ja sanoi nimensä, loppupäivän he kiertelivät ryhmissä erilaisia pajoja, se oli johdatus syksyn teemaan ”Big apple”. Olivia ja Max pääsivät samaan ryhmään, Max joutui kääntämään Olivialle kaiken, mitä toiset sanoivat. (Max oli Porvoossa käynyt 5 vuotta ruotsin kielikylpyä, taas kun Olivia osasi ihan vain pari sanaa ruotsia.)

Parin ensimmäisen viikon aikana Olivia sai kokea ja huomata eroja Suomen ja Ruotsin koulujen välillä. Välituntiaktiiviteeteissä oli suurin ero, oppilaat saivat halutessaan, olla naulakoilla. Elokuussa oli vielä hienot säät, joten suurin osa oppilaista oli ulkona. Nelos- ja viitosluokkalaisten kesken pingis oli suosituin pihaleikki, muita suosittuja pelejä olivat kirkonrotta, jalkapallo, totuus vai teko ja tietenkin keskusteleminen. Kielellisistä ongelmista johtuen Olivia oli mukana niissä leikeissä ja peileissä joissa piti osata vain muutamia sanoja, siksi hän oli enemmän nelosluokkalaisten kanssa. Suurin silmään pistävä ero oli, tyttöjen ja poikien välinen ystävyys. Porvoossa Olivia oli kiusattu koska hän leikki välitunnilla pojan kanssa. Pienluokalla, missä hän kävi kaksi ensimmäistä vuotta tyttöjen ja poikien välinen ystävyys oli yhtä luonnollista, kuin Ystadissa, mutta isoissa luokissa sitä ei suvaittu.

Edvishemin kouluruoka lähes yhtä hyvää, kuin kotiruoka, Keskuskoulussa ruoka oli usein mautonta ja kuivaa. Matikka oli helpompaa, kuin Suomessa, mutta ruotsalaiset eivät osanneet aleakkainlaskua. Yhtenä päivänä matikantunnilla hän joutui pyytämään

opettajalta apua tehtävän ymmärtämisessä, mitä hän ei ärsyttävän sanakirjankaan avulla ymmärtänyt. Opettaja yritti sekä englanniksi että ruotsiksi selittää, mitä piti tehdä. Lopulta opettajan keinot loppuivat ja antautui. He menivät viereiseen luokkaan kysymään Maxilta apua. Max ihmetteli: ”Kuin voit olla noin typerä, tehtävänä on laittaa luvut suurusjärjestykseen, isoimmasta pienimpään.” Oliviaa vähän nolostutti, muttei ole myöskään kivaa ja helppoa yrittää sanakirjasta löytää joka ikistä sanaa. Oudoin asia oli ehkä se, että matikan ja joskus englannin tunneilla kuunneltiin musiikkia cd-soittimesta. Edvishemsin rehtori ei ollut, tyyppi joka istua nököttää huoneessaan, hän välitti oppilaista. Olivia ällistyi rehtorin käydessä luokassa. Ennen, kuin rehtori meni opettajan luokse kertomaan asiansa kiersi, hän pulpetteja ja jutteli oppilaille, Porvoon koulun rehtorin käytös oli täysin päinvastoin. Hauskin ero oli, ettei koulunkäynti ollut pelkkää pulpetissa istumissa. Joka perjantai-iltapäivänä työskenneltiin teeman kanssa, etsittiin netistä tietoa, leivottiin, tehtiin näytelmä ja askarreltiin. Liikuntatunnilla Oliviana oli ärsyttävää, opettaja puhui niin leveätä skånea, ettei Olivia erottanut edes punaista ja vihreätä toisistaan (röd, grön). Olivia oli kuuden tunnin jälkeen lopen uupunut, kotona kuitenkin odotti kahden koulun läksyt. 5B:n opettaja laittoi joka päivä nettiin Olivialle läksyt. Hän suoritti Suomen 5 luokan etänä.

Eräänä lämpimänä päivänä oli koulujuoksu Lilleskogissa. Olivia kysyi opettajaltaan: ”Voisinko juoksun jälkeen mennä kotiin, asumme ihan metsikön vieressä?” Se ei käynyt, sillä juoksun jälkeen olisi ruotsintunti. Olivia nolostui opettajan sanoessa: ”Tullaan juoksun jälkeen tekemään vähäsen ruotsia, jookosta?” Olivialla ei ollut ajatusta lintsata, protestoida opettajaa vastaan, eikä hän kuvitellut, että hänellä olisi eri säännöt kuin muilla. Hän luuli koulun loppuvan juoksun jälkeen. Ei opettaja välttämättä tulkinnut kysymystä niin kuin Oliviana tuntui, varsinkin alussa opettajalla oli taipumus puhua hänelle, pehmeämmin kuin toisille. Juostuaan pakolliset kierrokset meni Olivia istumaan lähelle ryhmää jossa oli muutama oppilas ja opettaja. Yksi tyttö tuli hänen kanssaan juttelemaan. Hän kysyi Olivian nimeä ja millä luokalla hän oli. Olivia ymmärsi ja tuli ymmärretyksi. Hän onnistui jopa saamaan selville kysyjän olevan nimeltään Erika, mutta luokkaa hän ei saanut selville. Olivia ei muistanut yhtäkkiä miten sitä kysyttiin, mutta yritti: ”Vad klass är du?” Erika ei tietenkään ymmärtänyt, Olivia yritti uudelleen: ”Hur många klass är du?” Erika tulkitsi kysymyksen, kuinka vanha olet ja vastasi 10v. He juoksivat yhden kierroksen yhdessä, jonka jälkeen Erikan luokka lähti.

Viimeisenä elokuun viikonloppuna oli leirikoulu. Aktiviteeteissa hän joutui itse selvittämään mitä piti tehdä. Välitunneilla Olivia oli aina Maxin seurassa, joka oli tulkkina hänelle. Vaikka äiti oli mukana leirikoulussa, ei hän ollut koko ajan samassa paikassa kuin Olivia. Vaikkei hän ymmärtänyt juurikaan toisten puheista, matkimalla toisia ja elekielen avulla pystyi arvaamaan mitä oli tekeillä. Leirikoulu oli koko ajan jotain hauskaa tekeillä. Se oli Olivian ensimmäinen leirikoulu, muttei ensimmäinen leiri Ruotsissa. Sillä 2006 Olivia oli ollut optimistijollaleirillä.

Syyskuussa sanakirja ei ollut niin ahkerassa käytössä, paikallinen suomenopettaja oli tulkkina. Siitä oli suuri apu, samalla Oliviasta ja Maxista tuntui oudolta ja pelottavalta, että he osaavat paremmin suomea kuin vuosia ulkomailla asunut äidinkielen opettaja. Hän ei osannut puhekieltä, Oliviasta ja Maxista jotka olivat juuri muuttaneet Suomesta se tuntui oudolta. Se pelotti heitä. Olivia ei toivonut suomensa ruostuvan, hän ei halunnut, että hän puhetavallaan erottuisi Suomessa asuvista ystäväistä. Mitä Olivia ei tajunnut, oli ettei kieli ruostuisi muutamassa vuodessa, varsikaan pitäessään yhteyttä Suomeen ja opiskellessaan äidinkieltä netin kautta. Olivia ja varsinkin Max käytti opettajan ruostunutta suomea hyväksi, he ”opettivat” joitain puhekielen ilmaisuja, he sanoivat esim. plääplää tarkoittavan, että on todella kiinnostunut, eli vastakohtaan. Vaikka Olivia aina ei voinut puhua luonnollisesti suomea oli hänestä helpottavaa saada apua ja päästä hiljaisemajaan opiskeluympäristöön. Olivia oli Suomessa tottunut lähes hipi hiljaiseen luokkaan. Ruotsin luokassa ei koskaan ollut täysin hiljaista, muttei myöskään kaaos. Suomenopettaja valitettavasti otti Olivian luokasta ulos, se oli perheen mielestä huono juttu. Äidinkiellentunneista ei ollut mitään hyötyä, opettaja ei antanut heidän tehdä tehtäviä joita muori (isän äiti) tai äiti pyysivät tekemään. Opettaja antoi heille liian helppoja tehtäviä. Oli harmillista, ettei äidinkielenopettaja osannut myöntää itselleen Olivian ja Maxin äidinkielen taidot olevan parempi, kuin lasten jotka eivät juuri pitäneet Suomeen yhteyttä. Oliviasta oli kuitenkin aina kiva, kun pystyi kommunikoimaan jonkun muunkin kanssa, eikä ainoastaan veljensä.

Ruotsalaisista oli hauskaa opetella suomenkielisiä sanoja, järkeviä sanoja Oliviasta oli hauska opettaa, ruotsalaisten lausuminen kuulosti todella hassulta. Aluksi oppilaille riitti helpot käytännölliset sanat, mutta vuoden aikana vähitellen niihin kyllästyttiin. Lähempänä joulua ruotsalaiset halusivat oppia tyhmiä sanoja kuten vessa- ja kiro sanoja, niitä Olivia eikä Max halunneet opettaa. Oppilaat olisivat muuten hokenut niitä koko ajan, tajuamatta kuinka pahoja suomen kiro sanat ovat. Usein öisin Olivia näki unta olevansa ruotsin luokassa, mutta siellä puhuttaisiin suomea. Hän tulkitsi sen, osasessaan todella hyvin ruotsia, se kuulostaisi suomalta.

Syyskuun lopussa Olivian sanavarasto oli kasvanut sen verran, että oli aika yrittää saada kavereita. Se oli vaikeampaa, kuin hän osasi arvata. Luokkalaiset olivat ystävällisiä, kutsuivat Olivian synttäreilleen ja yrittivät jutella hänen kanssaan, mutta

saada ystävä jonka kanssa olla vapaa-ajalla oli todella vaikeata. Kerran liikuntatunnin jälkeen pari oppilasta sanoivat opettavansa seuraavana päivänä koulun jälkeen Olivialle sulkapalloa. Aamulla hän pakkasi reppuunsa pari sulkapallomailaa ja pallon, naulakoilla tytöt kysyivät: ”Miksi sinulla on nuo mukana, oletko aloittanut sulkapallon?” Hän oli innolla odottanut sitä, mutta joutuikin pettymään, joko hän oli ymmärtänyt väärin tai sitten tytöt eivät tarkoittaneet sitä. Toisella kerralla meni pikkasen paremmin, yksi luokan tytöistä oli saanut uuden lemmikin, Olivia kysyi: ”Voisinko tulla joku päivä kylään?” Hän kävi kylässä, mutta tyttö oli tulkinut kysymyksen, että voiko Olivia tulla katsomaan uutta lemmikkiä eikä ollakseen tytön kanssa. Se harmitti pikkasen, mutta se oli parempi kuin ensimmäinen kerta.

Syyskuussa oli muitakin vastoin käymisiä. Kaksi poikaa kiusasi Olivia ja Maxia, koska he eivät mukamasti osanneet ruotsia. Maxin kohdalla se ei pitänyt paikkansa ja Oliviankin osasi vähäsen. Pojat kyselivät koko ajan rumia sanoja suomeksi niillä ja ruotsin sanoilla haukkuivat ja pilkkasivat Olivia ja Maxia. He eivät kuitenkaan kertoneet siitä kenellekään, koska he olivat oppineet Suomessa ettei tuollaisista pikkuasioista kannata valittaa opettajille, kanteleminen usein vain pahensi tilannetta. Yhtenä aamuvälitunnilla pojat tekivät suuren vahingon, he heittivät ja piilottivat Olivian ja Maxin hedelmä rasiat ja lusikat hiekkaan. Kotona muori ihmetteli ja oli vihainen siitä, että ne olivat aivan hiekkaisia, silloin he päättivät kertoa totuuden. Äiti ilmoitti koululle asiasta, seuraavana päivänä alkoi kiusaajien selvittäminen. Opettajat eivät välittäneet siitä ettei Olivia ja Max tiennyt mitään pojista, he tekivät kaikkensa saadakseen kiinni kiusaajat. Olivian opettaja pyysi Olivia yrittää tunnistaa koulukuvastosta pojat, opettaja varmisti Olivian ymmärtävän pyytämällä suomenopettajan kääntämään. Yhdessä he tunnistivat kiusaajat, rehtori puhutteli pojille. Poikien vanhemmatkin saivat tietää asiat, jos kiusaaminen ei olisi loppunut olisi pojat joutuneet vanhempiensa kanssa rehtorin ja opettajien kokoukseen. Opettajat ja rehtori ihmettelivät miksei Olivia ja Max olleet kertoneet asiasta, he ei tieteenkään voineet ymmärtää Suomen koulujen kirjoittamatonta sääntöä kantelemisesta. Olivialle ja Maxille painotettiin, että jos joku joskus kiusaisi heitä he kertoisivat heti. Olivia ei voinut käsittää kuinka koulu otti niin vakavasti kiusaamisen ja kuinka paljon sen lopettamisen eteen tehtiin, sillä häntä oli Suomessakin kiusattu, silloin oli käynyt täysin vastakohtaisesti, kiusaamisen lopettamiseksi piti vain sulkea korvat koulumatkalla. Syyskuussa Olivia sai kuitenkin yhden kaverin, suomenopettajan pojan, heitä yhdisti ainoastaan äidinkieli. Välillä pojan kanssa oli rasittava olla, koska hän oli hirmuinen mami, joka kanteli äidille asioista joita toinen ei ollut tehnyt. Olivia kuitenkin viihtyi hyvin iltapäivisin kotipihassa joko yksin tai Maxin kanssa touhuten.

Syyskuun lopussa tekivät 4 ja 5 luokkalaiset päivä retken Kivikkiin, he kävivät katsomassa vuoden omenataulun, kävivät panimossa katsomassa hillojen tekoa ja omena tarhaa. Päivän loppuksi he menivät vaeltamaan Stenhuvudin.

Kvikin retki

Syksyn tullessa oppilaat olivat enimmäkseen sisällä välitunneilla, Olivia ei jaksanut, hän meni aina ulos. Hän viihtyi hyvin puiden seassa mielikuvitusystävien kanssa, Olivia suorastaan ärsytti ja harmitti kun toiset yrittivät olla ystävällisiä ja tulivat luokseen. Hän joutui usein vastaamaan kysymyksiin: Mitä teet?, Mitä leikit?, Miksi olet yksin? ja Voisitko leikkiä kotia meidän kanssa? Vaikka hän suppealla sanavarastollaan yritti vastata viihtyvänään yksin toiset lähes väkisin halusivat leikkiä teeskennellen kotia. Ruotsalaisille se oli niin käsittämätöntä, että kysyivät sitä jopa kehityskeskustelussa. Se oli muutenkin vähän erikoinen, opettaja oli pyytänyt suomen opettajaa tulkiksi ja ensimmäinen kysymys oli: "Miten viihdyt koulussa?" Siitä Olivia perheineen ällistyi, ikinä ennen kukaan koulussa työskentelevä ei ollut kysynyt sitä kysymystä.

Pusikon lisäksi Olivia tykkäsi keinua, yhtenä päivänä kaikki keinut pallokentän luona oli varattu, mutta pihan reunassa oli yksi ihan vapaa. Kerta kun hänellä ei ollut ystäviä joiden kanssa keinua meni Olivia sinne, hän ei ymmärtänyt miksei kukaan muu ikinä käytä sitä. Siitä lähtien Olivia keinui siinä usein, muutaman päivän päästä pari luokkalaista tuli hänen luokseen sanomaan ettei hän saisi keinua siinä. Olivia ei uskonut heitä, hänestä ne luokkalaiset olivat muutenkin välillä ärsyttäviä niin hän luuli heidän pilailevan kanssaan. Luokkalaiset yrittivät selittää jotain muutakin, mutta sitä Olivia ei ymmärtänyt eivätkä toiset osanneet selittää asiaa toisella tavalla. Viikkoa myöhemmin keinu oli käytössä, siinä keinui erityiskoulun tyttö ja hänen hattunsa oli maassa. Olivia kävi antamassa hatun tytölle, erityiskoulu opettaja tuli juttelemaan tytölle ja kiitti. Oliviasta olisi ollut hauskaa saada kaveriksi vammaisen. Pari päivää myöhemmin sivupihalla, jossa yleensä ei ollut ketään oli enemmän lapsia ja opettajia. Olivia meni sinne, katsellessaan ympärille hän arveli lasten olevan erityiskoulusta, jonka luokat olivat

sillä puolella pihaa. Erika tunnisti hänet ja antoi Olivian osallistua luokkansa touhuihin. He eivät tienneet Olivian olevan juuri muuttanut suomalainen, se tuntui saman aikaisesti oudolta, painostavalta, huojentavalta ja hauskalta. Olivia ei halunnut lasten luulevan hänen pilkkaavan heitä, joutuessaan kysymään mitä he tarkoittivat, siksi se tuntui painostavalta. Oli kuitenkin mukavaa olla kuin muut, eikä tyttö jolle piti puhua yksinkertaisesti. Ei oppilailla ollut paha tarkoitus, he halusivat pelkästään auttaa Olivia ymmärtämään heidän puhettaan, eivätkä voineet tietää sen olevan välillä pikkasen rasittavaa. Siellä pihalla hän viihtyi paremmin, kuin tavallisella pihalla, hän meni aina silloin tällöin sinne. Eivätkä opettajat kieltäneet Olivia olemasta siellä, luokkalaisten huomattessa sen lopettivat he hokemisen ettei sinne saisi mennä.

Parasta lokakuussa oli parhaan ystävän vierailu. Syyslomalla tuli ystävämme Ilmari pidennetyksi viikonlopuksi kylään, oli todella hauska pitkästä ajasta olla yhdessä, Porvoossa hän kävi meillä yleensä joka päivä ja oli yötä kerran viikossa. Perjantaina, ennen lomaamme, Ilmari seurasi meitä kouluun. Aamupäivällä meillä oli aloittelija ruotsi toisessa koulussa ja iltapäivällä oli pienet halloween juhlat. Toiset oppilaat olivat hämillään kuka hän oli ja kyselivät paljon meiltä suomalaisilta, ruotsalaisten oli tosi vaikea lausua ja muistaa Ilmarin nimeä. Viikonloppuna Olivia, Max ja Ilmari pelasivat Nintendoja, opettelivat potkulaudoilla temppeja, leikkivät ja pelasivat uunoa. He keksivät rannalla uuden leikin, he kuvittelivat joutuneen avomerelle. Syyslomalla kävi myös lasten isi, joka asui Suomessa. Ilmarin lähdettyä maanantaina kävi Olivia isänsä kanssa Malmössä kiipeilemässä ja talon edessä melomassa kajakeilla. Halloweenina Olivian perhe kävi Kööpenhaminan tivolissa, se oli upeasti koristeltu ja laitteet olivat hauskoja.

Lokakuun lopussa Olivia löysi etsimänsä harrastuksen, Porvoossa hän oli pelannut käsi- ja jalkapalloa. Ystadissa Olivia ei edes uskaltanut kokeilla käsipalloa, sillä kaupungin seuran joukkue oli ruotsin paras joukkue. Se näkyi koulussakin, välitunneilla käsipalloa pelattiin yhtä totisesti, mitä Porvoon käsipallo joukkue oli pelannut matseissa. Jalkapallo joukkue oli todella vaikea löytää, mutta eräänä viikkona yksi luokkalainen kertoi pelaamansa sitä. Olivia kävi kuukauden verran harkoissa, muttei nauttinut siitä. Oliviasta tuntui, että luokkalainen yritti koko ajan komennella häntä ja väheksyi hänen taitojaan. Olivia tajusi ettei laji häntä enää kiinnostanut, Porvoossa Olivia oli pelannut samassa joukkueessa viisi vuotta, nelosella joukkue ainoastaan veti puoleensa eikä itse laji. Nyt kun ei ollut joukkuetta jossa hän viihtyi niin hyvin, lopetti hän jalkapallon pelaamisen.

Joulukuussa maa tuli valkoiseksi, kaikki luulivat sen kestävän vain viikon tai parin ja siksi siitä otettiin kaikki ilo irti. Ruokavälitunnilla koulunpihassa oleva mäki täyttyi pulkista, liukureista, rattikelkoista ja iloisista punaposkisista oppilaista. Suomessa oppilaat aina halusivat silloin pysyä sisällä, eikä 11 vuotiaat laskeneet mäkeä, mutta Ystadissa lumi oli suurta herkkua. Jopa yksi oppitunti käytettiin pulkkamäkeen eikä kukaan valittanut tylsyydestä. Silloin olivat peruskoululaiset ja erityiskoululaiset yhtä aikaa samassa paikassa. Yhdellä välitunnilla yksi erityiskoululainen tuli Olivian luokse ja halusi laskea tämän kanssa, Erika tunnisti Olivian. Siitä lähtien Olivialla oli ruokavälitunnilla kaveri, jonka kanssa olla. Lumi ei sulanut viikon eikä parin jälkeen, luisteluratoja pystyttiin jäädyttämään ja pian päästi jopa luonnonjälle. Yhdellä liikuntatunnilla oli luistelua, Olivia oli luokkansa paras siinä, vaikkei ikinä ollut taitoluistellut. Moni luokkalaisen luistelu taidot olivat yhtä surkeat, kuin monen neljä vuotiaan Suomessa. Oliviasta lumi ja pakkaneen oli aivan ihanaa, vaikka aamuisin saattoi joutua rämpimään lumessa kouluun, välituntisin hän ei joutunut olemaan yksin eikä erikoinen, sillä sekä isot että pienet nauttivat lumesta. Tokikin kylmyydestä myös valitettiin, eihän viitosluokkalaiset halunneet pukea toppahousuja ja hanskat tulivat märiksi. Verrattuna Suomeen lumesta kuitenkin useammat nauttivat.

Luminen piha

Lumi pysyi koko joululoman, Olivia nautti siitä täysin siemauksin, hän vietti paljon aikaa pihalla lumessa temuamalla, vaikka ennen jouluaattoja lumi uhkaavasti osin suli. Hän kävi luistelemassa jäädytetyllä kentällä. Ironisesti hän luisteli ensikertaa elämässään luonnonjällä Snogeholmissa, Ystadin ulkopuolella sijaitsevassa luonnonsuojelu alueella. Joulun Olivia vietti Ystadissa Maxin, äidin, muorin, vaarin ja isin kanssa. Muori teki perheen tavanomaisen joulupäivällisen, jonka jälkeen avattiin takkatulen ääressä

paketit. Vaikka lunta oli vielä joululoman jälkeen maassa oli Olivian taas ryhdyttävä tekemään keskuskoulun läksyjä. Siellä ei tiedetty eikä oltaisi ymmärretty, kuinka harvinainen herkku lumi oli Skånessa.

Luistelemassa

Jäätynyt ranta ja kauempana avoin meri

Lumi pysyi hiihtolomaan asti, vähitellen isoimmat alkoivat väsähtää siihen, ikinä ei kuitenkaan pulkkamäki ollut tyhjiällä. Palattuaan joululomalta kouluun huomasi Olivia huomasi kielensä kehityksen, hän ymmärsi tosi paljon paremmin, kuin syksyn alussa. Äidinkielen opettajaa ei enää niin paljon tarvittu, hän oli enää kolmena päivänä viikossa Olivian ja Maxin luona. Käytännön aineisiin eikä matikkaa Olivia tarvinnut tulkkia. Kevätlukukaudella hän myös tajusi ettei usein näkemänsä uni, ollut totta. Ruotsi ei ikinä tulisi kuulostamaan samalta, kuin suomi. Sen sijaan ruotsi tulisi olemaan yhtä helppo kieli, kuin äidinkieli.

Tammi ja helmikuussa oli nelos- ja viitosluokkalaisilla teema ystävyys/ rakkaus, se toimi samalla tavalla kuin syksyn teema. Oppilaat tekivät savesta sydämen muotoisia kynttilän alustoja ja painelivat tyynyliinoin tekstejä esim. rakas äiti/ ystävä/ isä. Yhdellä kerralla painaessaan tyynyliinoja Olivia unohti kirjoitetaanko ruotsiksi isi kahdella vai yhdellä P:llä. Hän kirjoitti sen yhdellä, koska ruotsi aloittelijoille opettaja oli hokenut, ettei ruotsissa ole juurikaan kaksoiskonsonantteja. Ystävänpäivän tienoilla oli

teemanpäättäjäiset. Oppilaiden tekemiä kynttiläanalusia ja tyynyliinoja myytiin yhtenä iltana herkkujen lisäksi. Illan lähentyessä loppua oli lähestulkoon kaikki työt myyty, mutta Olivian virhe tyynyliina ei kelvannut kellekään. Se tuntui hänestä pahalta, olisihan joku voinut kutsua isäänsä papaksi, eikä silloin siinä olisi ollut kirjoitusvirhettä. Olivian vaari osti sen kuitenkin mielellään, koska se oli varmasti lapsenlapsensa painama, eikä se ollut viimeinen tyynyliina. Muuten koulussa valmistauduttiin valtakunnallisiin kokeisiin, englannissa, matikassa ja ruotsissa kerrattiin kaikkea mitä koko lukuvuona oltiin tehty. Olivian ei tarvinnut tehdä ruotsin valtakunnallisia, koska hän oli asunut alle vuoden Ruotsissa. Muut kokeet Olivia teki, suomenopettaja oli kääntänyt ruotsinkieliset tekstit ja Olivia sai vastata suomeksi. Matikan kokeiden käänöksistä huomasi taas kerran opettajan suomen olevan ruosteessa, mutta oli siitä kai vähän hyötyä. Olivia ja Erika jatkoi silloin tällöin yhdessä leikkimistä Välillä Erika halusi olla sisällä, Olivia sai erikoisluvan mennä luokkaan.

Olivia anoi vapaaksi viikon ennen hiihtolomaa pystyäkseen mennä Suomeen pidemmäksi aikaa. Koiran takia Olivia, muori, vaarin, Max ja äiti ajoivat sinne. Oliviasta tuntui oudolta kun ymmärsi laivalla sekä ruotsia, että suomea. Laivalla puhutti ruotsi oli todella erikuuloista, kuin koulussa totuttu, se oli suomenruotsia eikä skånea. Aluksi tuntui tosi ihmeelliseltä kuulla kaikkialla suomea, hän oli niin hyvin tottunut ruotsiin. Jouluna oli myyty Porvoon asunto, isi oli muuttanut Helsinkiin. Vaari ja muorikin olivat myös muuttaneet Helsinkiin, mutta kodin ja vaarilan välimatka oli kasvanut reilusti. Hiihtolomalla Olivia tapasi ensimmäisen kerran henkilön, joka vaajaa vuoden päästä kuuluisi perheeseen ja puolentoista vuoden päästä olisi yhtä tärkeä ja rakas kuin äiti, tuleva äitipuoli Kirsti. Sitä ei Olivia edes osannut aavistaa silloin. Yhtenä päivänä isin työkaveri oli kipeä ja tarvitsi koiran ulkoilutusapua. Äiti heitti Maxin, Olivian ja isin Kirstin luokse. Matkalla isi kertoi koirasta, se ei osaa haukkua, itsenäinen ja villi, eikä tule toimeen toisten koirien kanssa. Olivian, Maxin ja isin hakiessa koira äiti ajoi kotiin laittamaan heidän omansa koiransa valmiiksi. He kävelivät Panu-koiran kanssa heille ja sitten takaisin Bozzen ja äidin kanssa. Palauttaessaan Panun, tehtyään kierroksen asunnossa meni se emännän jalkojen väliin jodlaamaan/ ulvomaan. Olivia ja Max nauroivat mahat kippurassa Panulle, Kirsti sen sijaan yritti hiljentää sen.

Sattumoisin hiihtolomalle osui Olivian liris-serkun oli 8v sukulaissynttärin, siellä oli kaikki serkut ja mummi (äidinäiti). Syötyään menivät lapset yläkertaan leikkimään, harvinaisesti liris puhui ennen juhlien loppua. liris oli tosi ujo ja helposti meni lukkoon. Olivia sai jopa jäädä heille yöksi, se oli toinen kerta kun he yhdessä. Julien jälkeen Olivia, liris ja Mimosa ehtivät vielä hetken leikkiä, ennen iltatoimia. Tytöt nukkuivat Mimosan huoneessa, Olivia ja liris nukkuivat Mimosan parvisängyn alla ilmapatjalla. Ensimmäisellä yökylä kerralla tytöt olivat päättäneet, joka kerta valvoa tunnin pidempään, kuin edellisellä. Ensimmäisellä kerralla he valvoivat klo. 24 ja suunnittelivat viimeisellä kerralla valvovansa klo. 6, eli tällä kertaa oli tarkoitus valvoa klo 1. Serkukset eivät saaneet lupaa valvomiseen, he päättivät siitä huolimatta tehdä sen. Tytöt laittoivat

unimusiikin, josta he eivät pitäneet, soimaan vanhempien ollessa yläkerrassa. Mimosa oli sillä välin nukahtanut, Olivia ja Iiris olivat onnistuneet pysyttelemään hereillä. He laittoivat unimusiikin pois ja leikkivät taskulampun valossa nukkekodilla. Eivät he kuitenkaan valvoneet klo. 1, tytöt sammutti valot ja laittoivat oikean unimusiikkilevyn soimaan klo. 23.

Yhtenä päivänä Olivia otti bussin Porvooseen, Teresalle ja Nikolakselle. Heillä Nikolas valitti kuinka paljon vähemmän on ulkona ja enemmän tietokoneella, kun Olivia ei käy. Teresa ja Nikolas kertoivat myös, että he ovat katselleet Katajanokalta, Helsingistä asuntoa. Olivia innostui siitä kovasti, sillä se tarkoittaisi heidän pystyvänsä taas kesän jälkeen leikkiä yhdessä päivittäin. He miettivät; Max ja Teresa olisi ehkä samalla luokalla, Olivia olisi vuoden heidän kanssa samassa koulussa ja sitten Nikolaksen kanssa samassa. Juttelutuokion jälkeen Nikolas meni koneelle, hänen piti nopeasti tehdä jotain. Vähän ajan päästä Olivia ja Teresa saivat tarpeeksi odottamisesta ja menivät hoputtamaan Nikolasta. Hän vastasi: ”Joo, ihan kohta teen vaan tän jutun.” Olivia totesi: ”Niinpä niin, mutta ei. Kukas se just valitti kui tylsää on ku ei voi ol? Häh?” Teresa jatkoi: ”Sä oot idiootti, eka valitat ja sit ku Olivia o tääl pelaat, jota voit tehdä milloin vaan, mut Olivia kaa et voi olla!” Lopulta Niksu puki päällensä ja tuli heidän kanssa ulos leikkimään kattopenkistä. Yhdessä vaiheessa Nikolas ei saanut millään Olivia tai Teresaa poltettua ja ärsyyntyi. Hän aikoi mennä sisälle pelaamaan, Olivia hyppäsi halkovajan katolta ja pinkaisi oven eteen nopeammin, kuin Nikolas. Se tilanne oli kolmikolle liiankin tuttu edelliseltä vuodelta, joten Olivia tiesi mitä tehdä. Hänen aseensa oli seistä kädet puuskassa, jalkaa polkien Nikolaksen ja ulko-oven välissä, hän katsoi Nikolasta pääkaleellaan kysyvällä ilmeellä. Olivia teki sitä pienen hetken hiljaa ja sitten jatkoi liikettä ja kysyi rauhallisesti: ”Öhöm, minnes matka?” Nikolaksen avatessa suunsa hoisi Olivia homman loppuun osoittamalla pihaa ja sanomalla joko väärä suunta tai tuonne noin. Nikolaksen poka petti aina ja useimmiten Olivia sai tahtonsa läpi. Iltapäivällä Teresa sai idean: ”Kysytään jos saisit olla yötä?” Se oli Olivian mahtava idea, vaikkei uskonut sen onnistuvan. Teresan ja Nikolaksen äidille Leilalle se sopi hyvin, Oliviankin äidille se sopi, kunhan hän tulisi viimeistään kahdeltatoista Helsinkiin. Illalla tytöt saunoivat, Ruotsiin muuton jälkeen Olivialle ei ollut kertaakaan voinut saunoa. He kävivät pari kertaa viilentymässä lumessa pyörimällä, se oli hyytävän kylmää, mutta tosi hauskaa. Nukkumaan mennessä ”Missä mun lammas on? Se on tosi tärkeä sain sen tullessani Suomeen pienenä!” hermoili Teresa. Olivia lupasi auttaa, se löytyikin sängyn alta. Olivia kysyi Teresalta: ”Ootko säkin adoptoitu? Luulin ett ainoastaan Nikolas o adoptoitu Venäjältä.” Teresa kertoi: ”Aijaa et vai tiennyt. Leila ja Pekka adoptoi mut 3 vuotiaana samasta lastenkodista ku Niksun.” Tytöt nukkuivat sisaruspedissä he valvoivat jonkun aikaa. Vaikka he olivat tunteneet toisensa jo viisi vuotta ja edellisenä vuonna päivittäin leikkineet yhdessä oli tämä heidän ensimmäinen yökylä. He menivät tosi hyvissä ajoissa asemalle, ostettuaan lippu päättivät he mennä leikkipuustoon. Siellä Nikolas kysyi: ”Muistatko ku silloin pari vuotta sitten tavattiin täällä?” Olivia vastasi: ”Joo, ihmettelin kuka ja mistä huutaa nimeäni. Katselin kaikkialle

muualle paitsi liukumäelle, missä olitte kunnes tajusin teidän huutavan. Mul kesti hetki muistaa keitä olitte.” Teresa sanoi: ”Luulin Maxia eskarilaiseksi, vaikka se olikin tokalla. Se oli niin pätkä.” ”Teitä oli vaikea uskoa saman ikäisiksi, luulin su olevan 98. Pituudelta oisit voinut olla 97, mut tiesin su olevan mua nuorempi.” Ystävyksiä nauratti tapaaminen jolloin heistä tuli hyviä ystäviä. Ennen Ruotsiin paluuta Olivia oli pari päivää vaarilassa, leikki nukeillaan ja nukkekodillaan. Muutamaa päivää ennen loman loppua Max, Olivia, äiti, muori ja vaari pakkautuivat pakettiautoon ja matkustivat takaisin Ystadin, ehtiäkseen sopeutua jälleen ruotsin-kieleen.

Ensimmäinen kouluviikko oli raskas, puhuttuaan ja kuultuaan kaksi viikkoa pelkästään suomea ruotsi tuntui kamalan vaikealta. Silloin oli suomenopettajan kanssa kääntämisestä iloa ja hyötyä. Vaikka lumet olivat sulaneet eivätkä erityiskoululaiset olleet isolla pihalla jatkoivat Olivia ja Erika jatkoivat silloin tällöin yhdessä leikkimistä. Jossain vaiheessa kevättä Olivian perhe päätti jäädä vielä toiseksi vuodeksi Ruotsiin, mutta Olivia ei muista milloin ja miten. Eikä tieto vaikuttanut mitenkään, lukuun ottamatta hiihtolomalla Porvoossa hän ei ollut ajatellut seuraavaa vuotta. Olivia melkein heti muuton jälkeen unohtanut, että tarkoitus olisi asua vain vuosi. Ei edes ikävinä hetkinä Olivia ollut ajatellut, että vuoden päästä kaikki olisi samoin, kuin nelosella. Hän oli niin fokusoitunut siihen hetken ja varmasti se auttoi myös sopeutumaan uuteen ympäristöön. Kehityskeskustelussa opettaja kertoi valtakunnallisten kokeiden tulokset, matikka oli mennyt ihan ok. Englannin koetta Olivia ei läpäissyt, Olivialle luvattiin tukiovetusta. Keskustelussa päätettiin loppu kevään ja syksyn tavoitteista. Yhdeksi tavoitteeksi tuli kehittyä ruotsin kielessä, niin ettei enää joulun jälkeen Olivia tarvitsisi suomenkielen opettajan apua. Muuten maaliskuussa ei tapahtunut mitään erikoista.

Pääsiäisloman Olivia vietti Maxin ja isovanhempiensa kanssa Ystadissa. He ahkeroivat pihassa, kävivät pyöräilemässä ja tekivät muuta pientä kivaa. Pihassa riitti hommia, piti lannoittaa kukat, kitkeä rikkaruohoja, suurin urakka oli kuitenkin lummelammikko. Perhe korjasi lammen, kankaan sijaan he vaihtoivat muovi altaan. Isi ja vaari muokkasivat kuopan. Muori ja Olivia asettelivat altaan reunalle rannalta kerätyt kivet. Lammesta tuli paljon siistimpi, kuin aikaisemmin. Iltaisin he usein pelasivat Unoa takkatulen ääressä.

jälkeen

Lummelammikko ennen ja

Pääsiäisloman jälkeen tyttöjen ja poikien maanantaiset liikuntatunnit vaihdettiin päikseen, jotta Erika voisi osallistua, Olivia ilahtui kovasti siitä. Hän ajatteli koulun haluavan niin paljon satsata hänen viihtyvyyteen ja auttaa häntä ystävän saamisessa. Vaikka luultavasti he käyttivät hyväkseen tilaisuutta, tehdäkseen yhteistyötä erikoiskoulupuolen kanssa.

Yhdeksi huhtikuun päiväksi oppilaat saivat valita muutamista vaihtoehdoista mitä haluaisivat tehdä, vaihtoehtoina oli musiikki, luontoretki ja jokin muu. Olivia valitsi luontoretken, sen valinneet saivat viettää päivän Snogeholmissa. He saivat kokeilla kalastamista, melomista, vaeltamista, este rataa jne. Oliviasta se oli sairaan hauska ja mahtava päivä, hän rakasti luonnossa olemista.

Kuun lopussa suomenopettaja oli poissa pari viikkoa, hänen lapsensa oli kipeä. Ensimmäisellä viikolla sillä ei ollut vaikutuksia, mutta seuraavalla viikolla opettajan poissa olo harmitti. Olivian ruotsin kieli oli jo sen verran kehittynyt, että hän pysyi suurimmaksi osaksi opetuksessa mukana. Siitä huolimatta Olivia toivoi opettajan paalaavan. Yksi syistä oli: muutamassa aineissa käytiin uusia asioita, joita Olivia ei ymmärtänyt ruotsiksi. Toinen syy oli, että hänestä olisi kiva pystyä puhua välillä suomea koulussakin. Hänestä oli välillä rasittavaa olla pelkästään luokassa, jossa oli aina pikkasen hälyä. Luokan äänitasoon oli Oliviasta vaikeinta tottua, muihin eroihin hän oli jo sopeutunut hyvin ja toivoi niitä Suomen kouluun esim. opetukseen suunnatut filmit, viihtymisen tärkeys ja teematunnit.

Liikuntatuntien siirtyessä ulos suosituksi lajiksi tuli ruotsalainen pesäpallo. Ensimmäisellä kerralla Olivia hämmentyi saadessaan tietää pelinsäännöt, suomentaessa pelin nimen siitä tulee polttopallo. Sitä Olivia oli leikkinyt usein Porvoossa, mutta Brändbollin säännöt olivat sekoitus pesäpallosta ja neljänmaalista. Joten Olivia oli aivan ihmeissään, mitä piti tehdä. Elikkä matkimistapa piti ottaa taas käyttöön, hän meni jonon viimeiseksi ja katsoi mitä toiset tekivät.

Toukokuussa nelos- ja viitosluokkalaisilla oli kahden päivän työharjoitus, oli todella vaikea löytää paikkaa johon otettiin niin nuoria. Olivia sai paikan koulun esikouluryhmästä, hän oli aina rakastanut hoitaa lapsia. Niinpä esikouluryhmä oli täydellinen työharjoittelupaikka. Sen viikon Olivia sai lomaa veljestään, sillä Max meni Suomeen isin töihin.

Toukokuussa lähes joka päivä raikui luokassa laulu, he harjoittelivat kuun lopussa olevaan Hela skolans dag tapahtumaan. Päivän lähestyessä luokkalaisten jännitys kasvoi, viereisien luokan opettaja sanoi: ” Se menee varmasti hyvin, laulunne raikuu kovaa ja selvästi luokkaani.” Hela skolans dag:ina luokat esittivät ohjelmansa alhaisimmasta luokasta isoimpaan, oli sekä laulu että teatteri esityksiä. Niiden lisäksi koulun nurmikentällä oli paloautoja ja ambulansseja, lapset saivat katsoa sisälle ja kysyä kysymyksiä.

Yhden aamupäivän viitosluokkalaiset viettivät yläasteella, he saivat kokeilla opiskella saksaa, espanjaa ja ranskaa. Seuraavana vuonna oppilailla olisi mahdollisuus aloittaa yhden kielen lukemisen. Espanjan tunnilla he opiskelivat väriveilän avulla värejä, joistain syystä Oliviasta se oli tylsintä. Saksan tunti oli hyvin tavallinen, opettaja kävi taululla läpi sanoja ja lauseita. Ranskassa he saivat kuunnella ranskalaista musiikkia ja yrittää lausua sanoja. Oliviasta saksaa voisi olla hauska opiskella, sillä kolme vuotiaana hän asui puoli vuotta Frankfurtissa. Olivia ei kuitenkaan valinnut mitään kieltä, opettajan suositus oli, että Olivia keskittyisi vielä seuraavana vuonna ruotsin ja englannin opiskeluun. Opiskella vierasta kieltä ruotsiksi olisi luultavasti ollut vielä tosi vaikeata.

Kahtena viimeisenä viikkona kesäkuussa ei enää juurikaan ollut tavallisia päiviä, oli siivous- ja liikuntapäiviä. Kotonakaan ei enää odottanut läksy kasa, Suomessa koulu loppui toukokuun viimeisellä viikolla. Lauluharjoitukset jatkuivat, kevätjuhlaa varten. Viimeisenä koulupäivänä Olivia sai kotiin viimeisimmän puutyönsä, hän oli tehnyt kalenterin. Kevätjuhlapäivänä Olivian luokkalaiset saivat opettajalta laminoitun kuvan heistä itsestään ja lyhyen positiivisen kuvauksen heistä. Aurinko ei jaksanut paistaa juhlapäivänä, mutta se ei lannistanut oppilaita. Vaikkei hänen kaikki haaveensa toteutuneet ja oli joutunut kulkemaan monien vastoinkäymisien läpi oli Olivia enemmän, kuin tyytyväinen vuodesta. Hän oli oppinut paljon uusia asioita, monia juttuja hän ei olisi luultavasti ikinä oppinut jollei olisi muuttanut Ruotsiin. Hän oppi moni uusia kouluasioita, pelejä, uuden kulttuurin, kielen jne. Eikä häntä harmittanut, ettei kesän jälkeen muuttaisikaan takaisin Porvooseen.

Ensimmäinen ruotsin kouluvuosi takana ja monta kokemusta rikkaampia, kuin vuosi sitten.

Nyt oli aika nauttia kesästä ja toteuttaa monet kesäsuunnitelmansa. Viikon päästä Max, Olivia, äiti ja isi lähtisivät automatkalle. He kiertelisivät viikon Itävallassa, yöpyisivät teltoissa ja juhannuksena kävisivät Alpeilla laskettelemassa. Sen jälkeen he jatkaisivat matkaansa Sloveniaan, siellä he olisivat pari viikkoa. Sloveniassa Olivia saisi kokeilla koskimelontaa. Loppu kesän Olivia ja Max olisivat Suomessa. He menisivät leirille, jossa asuttiin isoissa teltoissa ja leirin päätteeksi kävisivät Särkänniemessä. Teresa ja Nikolas olivat muuttaneet Helsinkiin, aika lähelle Olivian perheen asuntoa. Ystävykset pyöräilisivät ympäri lähialueiden leikkikenttiä, kävisivät uimastadionilla uimassa. Tokikin Olivia olisi jonkun aikaa Hyvinkäällä mummillla ja leikkisi serkkujensa kanssa. Loman loppuksi Olivia menisi nuorisokoskimelontaleirille.

On kulunut kuusi vuotta Ystadin muutosta, Olivia asuu yhä edelleen Ruotsissa. Nykyään hän Malmössä lukion toisella luokalla. Eikä hänellä ole ajatusta muuttaa takaisin Suomeen, tai ainakaan mennä sinne kouluun. Hänen mielestä Ruotsin koulusysteemi on parempi, inhimillisempi ja elämään valmistavampi. Pisa- kokeet saattavat näyttää toisin, muttei ei pelkää niistä kannata rakentaa mielipidettä. Kokeissa hyvin pitkälti mitataan ulko-opetellun tiedon määrä, jolla on nykyään hyvin pieni merkitys. Vaikka Olivia on käynyt erilaisia kouluja, on Edvishems- koululla aina erityinen paikka hänen sydämessään. Se on koulu missä hän oppi kielen ja kulttuurin. Olivia haaveile yhä edelläan työnskeitelävänsä päiväkodissa, siihen hän valmistautuu olemalla meripartionohjaajana, lapsenvahti ja pitämällä koululaisille suomikerhoa.

Olivialla on joitakin hyviä vinkkejä nuorelle maahanmuuttajalle. Mene paikalliseen kouluun, koska olemalla ympäristössä jossa sinua ympäröi kieli ja kulttuuri, opit ne helpoiten ja nopeiten. Maahan muuttaessa kannatta yrittää unohtaa ennakkoluulot, useimmiten ne eivät pidä paikkansa ja voivat hidastaa sopeutumista. Kieliä joita osaat ei kannata unohtaa, niistä voi olla hyötyä kielenoppimiseen. Varsinkaan vahvinta kieltä ei saa unohtaa, oli se sitten äidinkieli tai maankieli. Olivialle on ollut usein hyötyä osatessaan hyvin suomen kielioppi. Pitääkseen yllä kieliä joita osaa todella hyvin helpottaa yhteyden pito ikäisiinsä, jotka asuvat maassa. Kansalaisopistot järjestävät usein netin kautta opiskelua, ne ei ole rahan tai ajan tuhlausta, sieltä saattaa saada jopa vertaistukea. Olivia on opiskellut äidinkieltä Suomen kansallisopiston Kulkuri nettikoulussa, hän ei kadu sitä. Sen avulla hänen kirjakieli ei ole ruostunut, hän oppi samoja asioita, kuin ystävänsä Suomessa. Opettajat olivat päteviä, taitavia, avuliaita ymmärtäväisiä. Hauskinta oli, että asuinmaat otettiin opiskeluun mukaan, heillä oli kirjoitus- ja keskustelutehtäviä joissa mietittiin asuinmaata.